Štev. 200. V Trstu, v četrtek, 20. julija 1916. Letnik XLI.

Izhaja vsak dan, tudi po nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24.—
Za pol leta . . . . . „ 12.—
za tri mesece . . . . . „ 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5.20
za pol leta . . . . . „ 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin.
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652.

Pregled najnovejših dogodkov.

Ruska bojišča. — Nič izpremembe. Jugozapadno Moldave ruski sunki odbiti. V Karpatih boji med manjšimi oddelki. Jugozapadno Delatina preko Pruta prodrli Rusi odbiti. Pod Rigo močnejši ruski napadi zavrnjeni.

Italijanska bojišča. — Na tirolski fronti močni italijanski napadi krvavo odbiti. Na koroški fronti živahen topovski ogenj. Na soški fronti Lahi obstreljevali doberdobsko planoto.

Zapadna bojišča. — Nemci zopet zavzeli Longueval. Južno Somme francoski napadi odbiti. Pred Verdunom brezuspešni francoski napadi.

Balkanska bojišča. — Nič novega.

Turška bojišča. — Nič posebnega.

Naše uradno poročilo.

DUNAJ, 19. (Kor.) Uradno se razglaša: 19. julija 1916, opoldne.

Rusko bojišče. — Nič izpremembe. — Jugozapadno Moldave smo odbili zopet nekaj ruskih sunkov. V gorovju in gozdovju pri Jablonici in Žabjah se je boj razkrojil v številne posamezne boje. Jugozapadno Delatina so naše čete pognale ruske oddelke, ki so prodrli na zapadni breg Pruta, zopet nazaj čez reko, pri čemur so zajele 300 mož in 2 strojni puški. Dalje proti severu nič pomembnega.

Italijansko bojišče. — Po ponovni siloviti artiljerijski pripravi so Italijani naše postojanke jugovzhodno Borkolskega prelaza trikrat napadli z močnimi silami. Te napade smo krvavo odbili z ročnimi granatami, strojnimi puškami in plazovi kamenja. Na koroški fronti se je nadaljeval živahni topovski ogenj v belskem in rabeljskem odseku. Ponočni napad alpinskih oddelkov v okolišu Mittagskofla se je izjalovil po trdovratnem boju ob žilavosi braniteljev, ki so zajeli eno strojno puško. Trbiž je sovražnik zvečer obstreljeval s topovi. Na soški fronti je italijanska artiljerija delovala zlasti proti doberdobski planoti.

Jugovzhodno bojišče. — Neizpremenjeno.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 19. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba 17. julija: V odseku gornje posinske doline je nasprotnik včeraj poizkušal zadržati napredovanje naše ofenzive. Po živahni strelni združbi številnih baterij od hriba Col Santo do Toraro je sovražnik prešel v napad z ogromnimi silami. Po trdovratnem boju moža proti možu je bil nasprotnik na vsej fronti odbit. Tudi v majhnem delu Tova smo sovražni obkoljevalni poizkus naših postojank severozapadno Monte Seluggija obrezuspešili s svojim izbornim ognjem. Sovražna artiljerija je zopet obstreljevala Cortino d'Ampezzo z nekaj granatami. Mi smo odgovorili z bombardiranjem svojih ciljev v dravski dolini. Na bojišču v Raccolanski dolini v okolišu gornjega Buta in ob Soči od časa do časa topovski ogenj. 15. t. m. je nekaj letalcev obmetalo z bombami sovražna taborišča v folgarijskem okolišu. Včeraj je sovražnik razvijal živahno letalsko delovanje. Kakor se je poročalo, je izvršil več zračnih napadov v camoniški in adiški dolini, ne da bi bil napravil kaj škode. Sovražni letalci, ki so hoteli leteti preko Bergama, Brescije in Padove, so bili pregnani po ognju naših baterij. Zadnjo noč je pet povodnih letal bombardiralo Trviž; eden mrtev, nekoliko lahko ranjenih, majhna škoda. Sovražni hidroplan smo sestrelili. Oba letalca sta mrtva.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 19. julija 1916.

Zapadno bojišče. — V sommskem okolišu sta magdeburški pešpolk št. 26 in altenburški polk v hudem boju snoči zopet iztrgala Angležem vas Longueval in vzhodno se vasi držeči gozd Delville. Angleži so poleg velikih, krvavih izgub izgubili 8 častnikov in 280 mož ujetih ter so pustili v naših rokah znatno število strojnih pušek. Sovražni napadi proti našim postojankam severno Ovillersa ter proti južnemu robu Pozièresa so bili zaustavljeni že z zapornim ognjem in nikjer niso dosegli niti najmanjšega uspeha. Južno Somme so se izjalovili francoski delni napadi severno Barleuxa in pri Belloyu. Na drugih mestih niso dospeli preko zastavitve. Na desni strani Moze je sovražnik nadaljeval svoje brezuspešne napore proti našim črtam na »Mrzli zemlji«. Severno Ban de Sapta je bilo uspešno neko nemško patruljsko podjetje.

Vzhodno bojišče. — Hindenburgova armadna skupina: Južno in jugozapadno Rige so naši hrabri polki ob nenavadno velikih sovražnih izgubah povzročili razpad ponovnih ruskih napadov z ojačenimi silami. — Princa Leopolda Bav. armadna skupina: Položaj na fronti je neizpremenjen. Naša letalska brodovja so vrgla veliko bomb na kolodvora v Horodzjeji in Pogorjelcih na progi Minsk—Baranovièi, ki je zastavljena s transporti čet. — Linsingenova armadna skupina: Od časa do časa živahnejše sovražno strelno delovanje, posebno ob Stohodu ter zapadno in jugozapadno Lucka. — Bothmerjeva armada: Nič posebnih dogodkov.

Balkanska bojišča. — Nič novega.

Vrhovno armadno vodstvo.

Dogodki na morju.

BEROLIN, 19. (Kor.) Wolffov urad poroča: 18. julija zjutraj so nemška pomorska letala napadla z bombami v revalskem pristanišču se nahajajoče sovražne križarke, torpedovke, podvodnike in tamošnje vojaške naprave. Doseženih je bilo veliko neizpodbitnih zadetkov na sovražnih bojnih silah, tako na enem samem podvodniku štirje. Vkljub močnemu obstreljevanju s suhega in kljub poizkušenemu protinapadu sovražnih letal so se naša pomorska letala vsa nepoškodovana vrnila k pomorskim bojnim silam, ki so jih čakale pred Finskim zalivom. Dasiravno so bile naše pomorske bojne sile zaradi velike razglednosti zelo zgodaj opažene s suhega in so jih ugotovila tudi poizvedovanja sovražnih letal, se vendar niso pokazale sovražne pomorske bojne sile.

Načelnik mornariškega admiralskega štaba.

Rusko uradno poročilo.

DUNAJ, 19. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo ruskega generalnega štaba:

17. julija popoldne: Zapadna fronta, Volinija: V okolišu jugovzhodno in vzhodno trga Svinjuhov so hrabre čete generala Saharovega zlomile sovražni odpor. V boju pri vasi Pustomitih, 10 km jugovzhodno Svinjuhov, smo zajeli nad 1000 nemških in avstrijskih vojakov, 3 lahke in 2 težka topa ter strojne puške, poleg tega pa številni plen. V teh bojih je bil hrabri general Dragomirov ranjen po šrapnelskem drobcu na nogi. V okolišu dolnje Lipe napreduje naš napad uspešno. Sovražnik se tu silovito upira. V bojih v tem okolišu so naše čete zajele 226 častnikov in 5872 mož ter 24 topov, med njimi 12 težkih, 14 strojnih pušek, nekoliko tisoč pušek in drugega materijala. Poleg tega smo ujeli tu še 51 častnikov in 2165 vojakov. Skupno število v Voliniji zajetih ujetnikov je narastlo na približno 317 častnikov in 12.637 mož, plen pa na 30 topov, med njimi 17 težkih po 10cm kalibra ter 6 in 9palčnih topov in veliko število strojnih pušek in vso silo drugega plena. — Severna fronta: V okolišu Rige so se vršili na obeh straneh boji, ki so potekli dobro za nas. Osvojili smo sovražne jarke in zajeli več sovražnikov.

17. julija zvečer: Zapadna fronta: Zeppelinovec je letel preko Rige in je na razne mestne predele vrgel 13 bomb. — Volinija: Na levem bregu Lipe so naše čete porinile sovražnika nazaj. Število ujetnikov še vedno narašča. — Bukovina: Jugozapadno Kimpolunga so oddelki konjice prodrli po cesti Kirlibaba—Marmaros-Szigeth.

Italija in Nemčija.

BEROLIN, 18. (Kor.) »Bund« piše: Italijansko časopisje poroča na podlagi poročila agencije Stefani, da je nemški zunanji urad po posredovanju švicarskega zveznega sveta uradno obvestil italijansko vlado, da je ustavljeno izplačevanje italijanskim državljanom dolžnih pokojnin. Ta vest je popolnoma neresnična. Švicarski zvezni svet ni prejel od nemškega zunanjega urada nikakršnega sporočila v tej stvari in ga torej tudi ni mogel sporočiti dalje. Pač pa je izvedel zvezni svet, da Nemška banka ne izplačuje več pokojnin, in ni sporočil tega, ker mu je poverjeno varstvo italijanskih interesov v Nemčiji in nemških interesov v Italiji.

S turških bojišč.

CARIGRAD, 18. (Agence Tel. Milli.) Glavni stan javlja: Iz najnovejših poročil o uspešno izvršenih vojaških operacijah proti Italijanom v Tripolitaniji in proti Angležem v zapadnem Egiptu izhaja, da z naslovom paše opremljeni Nuri bej, ki vodi podjetja muzulmanskih prostovoljcev v tem ozemlju, v nasprotju z vestjo v nekem angleškem vojnem poročilu, da bi bil padel v eni zadnjih bitek, živi in sijajno vrši svojo nalogo. V zadnjem boju, ki ga je imel z Italijani v okolici Misrate, in ki se je končal z begom Italijanov, je zajel 200 častnikov, 6000 mož in 24 topov. Misrata in Džedabije sta v rokah prostovoljcev. Med tema točkama in morjem ni nobenega Italijana več. V zapadnem Egiptu se prostovoljci bojujejo uspešno, a o bojih še ni podrobnih vesti.

Iraška fronta. — V felahijskem odseku nič izprememb. — 15. t. m. je eno naših bojnih letal napadlo angleško letalo, ki se je, poškodovano, spustilo na tla za sovražnimi črtami. V evfratskem odseku so naši prostovoljci in leteči oddelki uspešno napadli sovražno taborišče in etapne črte. Tu smo zasegli sedem z živili obloženih ladij. Po zadnjih poročilih Ibn Sud Rešid paše, ki poveljuje našim glavnim bojnim silam, ki operirajo v okolišu Nedžida in Zubeira, so bile pognane angleške čete, ki so dospele v okoliš Basore. Angleško letalo smo sestrelili in zajeli.

Iranska fronta. — Na desnem krilu praske med prednjimi stražami, v središču spopadi obojestranskih pozvedovalnih oddelkov, na levem krilu nič izpremembe.

Sovražno letalo, ki je brez učinka vrglo tri bombe v okolico bulairskega pristanišča, smo pregnali z ognjem svojih topov. Drugače nič novega.

Naše prostovoljne kretnje proti Rusom na perzijski fronti se s pomočjo perzijskih Mudžahidov razvijajo nam v prid. Ti Mudžahidi, ki so po prizadevanju Nizam es Saltaneha, ki jih je združil pod svojim poveljništvom in mu stoji ob strani izvrsten štab, primerno organizirani, operirajo uspešno proti skupnemu sovražniku in s svojo podporo zelo veliko koristijo našim vojaškim bojnim silam. Ko bo s pomočjo Vsemogočnega ta svetovna vojna zaključena s polnim našim uspehom, potem bodo cenjena prizadevanja Mudžahidov, da se Perzija osvobodi ruskega in angleškega nasilnega gospodstva, z zlatimi črkami vklesana na straneh turške in perzijske zgodovine. Kar se tiče naših dejanj pri tem, imajo za cilj edino željo, da bi Perzija vedno užívala popolno svobodo in neodvisnost, in jih navdaja odkritosrčno prepričanje, ki ga imamo glede bodoče srečne usode Perzije.

Dardanelsko in mezopotamsko vprašanje.

LONDON, 18. (Uradno.) V dolnji zbornici je izjavil ministrski predsednik Asquith, da je vlada sklenila po nasvetu vojaških in diplomatskih mest, da ne objavi dokumentov o operacijah ob Dardanelah in v Mezopotamiji, ker bi popolna objava dajala sovražniku važne podatke. Pozival je k splošni razpravi obeh vprašanj 20. t. m. in je izjavil, da ta dan odgovori na vse kritične prigovore.

Sultanov netjak umrl.

CARIGRAD, 18. (Kor.) Sultanov netjak Dželal Edin je umrl.

Irske stvari.

LONDON, 18. (Kor.) Kakor doznava Reuterjev urad, se Casementovemu vzkliku proti smrtni obsodbi ni ugodilo. — Kakor se čuje, namerava Casement apelirati na gornjo zbornico kot najvišji sodni dvor, če dovoli generalni državni pravdnik.

Položaj na Španskem.

PARIZ, 18. (Kor.) »Petit Parisienu« javljajo iz Madrida: Ministrski predsednik Romanones je po posvetovanjih z različnimi socijalističnimi republikanci in zastopniki splošne delavske zveze dal sporočiti časopisju, da so stavkovci načeloma pritrdili sestavitvi razsodišča.

MADRID, 18. (Kor.) Zaupajoč vladnemu posredovanju, so sklenili železničarji, da danes zopet pričnó delo.

Potopljene ladje.

LONDON, 18. (Kor.) Lloydova agencija javlja z Malte: Angleški parnik »Virginia« (4272 ton) je bil potopljen po podvodniku. 47 mož posadke so pripeljali na Malto, 6 so jih spravili v bolnišnico. Prvega častnika pogrešajo. Ista agencija poroča iz Lowestofta, da so bile potopljene tri ribiške ladje. Posadke so rešene.

AMSTERDAM, 18. (Kor.) Reuter poroča, da je bil potopljen angleški parnik »Wiltonhall« (2287 ton).

NYBORG, 18. (Ritzau. — Kor.) Švedski parnik »Onsala« je danes izkrcal posadki švedskega dvojarbolnika »Berta« in nizozemske železninske ladje »Benula«, ki ju je potopil nemški podvodnik.

Položaj na ruskih bojiščih.

Dunaj, 18. julija.

Položaj na severovzhodu se včeraj ni bistveno izpremenil.

V ozemlju med Kolomejo in našimi postojankami v zapadni Bukovini se je ojačil sovražnik pritisk v smeri proti Žabjam; rusko vodstvo s tem kaže namen, da bi nadaljevalo ofenzivo proti Nadvorni.

Na gališki fronti so izredno težke sovražne izgube pri Bučaču dale povod sovražniku za majhen operacijski premor.

Nasprotno pa je sovražnik proti Brodom, pri Radzilovem razvijal povečano delovanje, ki kaže, da je pričakovati večjih napadov. Spoznati je tu lahko zvezo s položajem, ki je nastal po našem umiku ob dolnji Lipi. Kaže se, da se je general Brusilov v resnici zopet oprijel starega načrta, da bi prodiral po operacijskih črtah, ki od Brodov in Stojanovega, jugovzhodno Gorohovega, koncentrično vodijo proti Lvovu. Večje akcije pa se doslej niso vršile niti pri Radzivilovem, niti ob dolnji Lipi; sovražno bojno skupino, ki je udarila na naše postojanke ob Lipi, smo odbili.

V stohodskem okolišu so Rusi ustavili napade. Namen ruskih napadov, da se pridobi več operacijske svobode za podjetja proti severovzhodni Galiciji, je dosežen. Za ruskega poveljnika se zdi, da mu je obnovitev napadov v tem okolišu v svrho prekoračenja Stohoda in dosege Kovela vprašanje, čigar rešitev je odvisna od moči, ki so mu na razpolago.

General Brusilov si je ob začetku ofenzive obenem postavil več ciljev, a vkljub dovoljnega materijala ni dosegel nobenega, kar mu večkrat očita rusko časopisje. Morda bo sedaj ravnal skromneje in se zadovoljeval z enim ciljem. Naših čet vsekakor čakajo novi veliki boji.

Nekaj dni sem je severni del Hindenburgove armadne skupine izpostavljen močnim ruskim napadom, ki se znajo še nadalje ojačiti. Uspehov sovražnik doslej tudi tu ni dosegel

Francozi in Japonci v ruski armadi.

»Neue Freie Presse« poroča: V zadnjih bojih v Galiciji je bilo ujetih 700 Rusev, med njimi 680 Francozov, 18 Japoncev in 20 Srbov. Poročevalec omenjenega lista je govoril z enim ujetih francoskih in japonskih častnikov.

Francoz je pripovedoval, da so ga z odposlanstvom častnikov, podčastnikov in moštva v svrho izvežbanja topničarjev poslali na Rusko. Truditi se je moral veliko, preden so Rusi postali dobri topničarji. Razmerje med francoskimi in ruskimi častniki izpočetka ni bilo dobro. Rusi so dolžili Francoze, da so povzročili vojno. Tudi niso občevali s francoskimi častniki. Prišlo je celo do pretepa in poziva na dvoboj. Rusi so se naveličali vojne. — Njihova sedanja ofenziva je zadnji napor v tej vojni.

Japonski častnik, ki je študiral v Nemčiji, je dejal, da je 20.000 Japoncev v ruski armadi. Prišli so neradi v Evropo in se le neradi bojujejo ob strani Rusije. Srce japonskega naroda ni z Rusijo, kajti japonski narod da ni pozabil ruskih grozovitosti v rusko-japonski vojni. Japonci občudujejo junaštvo Nemcev v Cingtavu. Na Japonskem želi vsakdo, da se po vojni izpostavi prijateljsko razmerje med Nemčijo in Japonsko. Japonski cesar da je izrazit prijatelj Nemcev, cesarica pa pristašinja četverozveze. Njenemu vplivu da je pripisovati, da opozicija ne doseže večjega uspeha proti vladi. Opozicija pa je dosegla, da se ne vrše več nadaljni transporti čet v Evropo. Nočemo krvaveti za Rusijo — — je dejal Japonec —, želimo zmago Nemčiji. Saj tudi ne more biti drugače, kajti proti koruptni in zamlakuženi Rusiji se mora dobiti vojna.

Angleško-francoska ofenziva.

Nemški generalni poročnik D. Metzler piše: Napovedovali so jo več mesecev, pripravili so jo najtemeljiteje, 1. julija se je pričela po sedemdnevnem artiljerijskem obstreljevanju nemških postojank s tako silovitostjo, kakor je še ni bilo doslej — in že malo dni po začetku napada z masami v širokosti štiridesetih kilometrov je v sovražnem taboru upanje, da se posreči ta mogočna ofenziva, padlo zelo nizko.

Ugotovljeno je, da je ententa s to ofenzivo hotela dovesti do odločitve. »Ura za delovanje je odbita,« so kričali na Francoskem, »Rusija in Italija ste dosegli velike uspehe, Angleži imajo na razpolago ogromne množine municije in nad en milijon atletov, ki morajo biti sposobni za to, da porinejo fronto do meje.« Ta francoski apel na Angleže, naj posežejo vmes, kar se je že dolgo pričakovalo, ni bil neupravičen. Saj je glavno delo opravljala doslej Francoska, saj je že blizu izkrvavetja in gre za to, da se olajša zelo ogroženi položaj pred Verdunom. Dočim se je 25. septembra leta 1915. pričeta sovražna ofenziva vršila v okolišu Ypern-Arras, jo je tokrat francosko-angleško vojskovodstvo zastavilo na jugu tega okoliša, v smeri Bapaume in Peronne. Tedanja jesenska ofenziva je imela kot sedanja, oziroma po pričakovanem predretju nemške črte za cilj dosego Antverpna, Bruslja, Namurja, pozneje pa Wesela in Kölna. Toda tedaj ni dosegla niti Lilla in Douaija in sedaj je po borbi, ki se je vršila dan in noč, najdalje prodrla sovražna črta pred Peronno dospela šele nekako do druge nemške obrambne postojanke.

Naravi vojevanja odgovarja, da more sovražnik dolgo obrambno črto upogniti na mestu, ki ga je izbral sam, v zanj ugodnem slučaju pa tudi predreti. V sedanji vojni, ki se bije z naravnost strahovito uporabo municije, bi bil čudež, če bi tudi najhrabrejše čete mogle vzdržati posamezna v ruševine razstreljena mesta. Tako je prišlo, da ste pri pehotnem napadu, ki se je pričel 1. julija, obe nemški diviziji ob Sommi morali opustiti prednjo črto. Če bi je ne bili opustili, bi ju bili postrelili do zadnjega moža, ne da bi bil njun odpor koristil kaj. Ob tem vojnem položaju je naravno, da vzidani topovi padejo v roke napadalca. In tudi v ujetništvo morajo zaiti hrabri branitelji, kajti za tiste, ki, kakor je njihova dolžnost, vzdrže do zadnjega trenutka, ni ob sedanji uredbi obrambnih naprav nikakršnega rešilnega izhoda. Prvi dan bitke so v severnem in južnem sommskem odseku sovražni napadi le malo prodrli preko prvih črt. Tekom nadaljnih bojev so francoske čete na obeh straneh Somme, desiravno so številno ob strani Angležev slabejše, priborile več tal kot pa Angleži in 6. julija zvečer, izhajajoč od severa proti jugu, oboji še niso prekoračili črte Gommecourt-Thiepval-La Boiselle-Montauban Hardecourt-Feuilléeres-Flaucourt-Belloy-Estrees. Militarično je nedopustno raznatranje, kako se razvijejo nadaljne bojne akcije. Pripomniti se pa more, da nemško vodstvo sme mirno in zaupljivo pričakovati razvoja nadaljnih bojev, kajti upanje sovražnika, da bi predrl z napadom, je le še majhno. Po zelo dolgi pripravi pridobljeno artiljerijsko premoč, kateri se ima zahvaliti za dosedanje uspehe, more pri nadaljnem prodiranju zopet le pridobiti, da dovede za seboj in pregrupira svojo težko artiljerijo. Za to pa je treba časa in boj zavzema značaj trdnjavskega napada, ki postaja v tem slučaju neugoden za sovražnika, ker lahko pride v položaj obkoljenca.

Zanesljivih vesti o moči sovražnih čet, s katerimi se je pričela angleško-francoska ofenziva na obeh straneh Somme, še ni. Vsekakor je zelo velika. Zato se zdi čudno, da se je napad pričel na razmeroma tako ozki fronti, in zato ni izključena domneva, da imajo sovražna vojskovodstva namen, da napadejo tudi še na drugih mestih. Čudno je tudi, da angleško-francoska ofenziva ni čisto angleška ofenziva. Po bahanju Angleške, ki je uvedla splošno vojaško dolžnost, bi se moglo misliti, da bo Angleška sama hotela imeti čast, da popolnoma sama z lastnimi močmi tvega predor nemških črt in tako oživi z zemljevida pometeno Belgijo. Kakor se zdi, smatrajo na Angleškem samem prvo fazo angleške ofenzive že za končano. So pač, kar se tiče lastnega delovanja pred sovražnikom in zastavljanja lastnih krvavih izgub, na Angleškem nekako »z malim zadovoljni.« Menijo, da morejo ono, kar se je doseglo, smatrati za vse, kar se je dalo doseči. Prezreti da se ne sme, da so se ofenzivi stavile na pot neizmerne težave in da se je treba pripraviti na to, da bodo težave, ki jih je še pričakovati, še neizmerno večje, kot dosedaj premagane.

Ta bojazen Angležev ni neutemeljena, kajti prvič se mora predretje šele posrečiti, nekako tako kot predor nemško-avstro-ogrskih čet pri Gorlicah, in drugič bi se moral dati predor izkoristiti strategično in taktično. Samo oni napadalec ima ugodne nade za predor dobro branjene postojanke, ki ima moč in spretnost, da premaga v skoraj nepretrgani potezi odpor druge za drugo ležečih braniteljevih črt. In če bi se — česar ni misliti — posrečil predor nemških črt, nastaja vprašanje: Ali bi potem, ko bi se pričele operacije, ne bilo celo morda zaželjivo za nemško armadno vodstvo, da bi mogla v kretajoči vojni pokazati svoje mojstrstvo in poraziti sovražnika?

Mi nismo krivi!

Vedno in vedno treba naglašati, da smo mi avstrijski Slovani — umevajoč velike čase in uvažujoč zahteve, ki jih stavljajo do monarhije in do vseh nje narodov — hoteli izogibati se vsemu, kar bi spominjalo na navskrižja med narodi, ki so v normalnih časih dajala vsebino političnega življenja in — bojev v državi. Skrbno in vestno smo se hoteli izogibati vsemu, kar bi moglo na drugih straneh vznemirjati in izzivati neljube odmeve in odzive. V svoji udanosti do države in žeļeč, da bi se v teh zgodovinskih časih monarhija kazala na zunaj močna, edinstvena, trdna in

soglasno čutstvovanje vseh svojih narodov, smo se odločili za to žrtev, da svoje zahteve in stremljenja — da-si so življenskega pomena za naš obstanek in našo bodočnost — umaknemo v ozadje, dokler monarhija ne izvojuje srečno tega gigantskega boja.

Uklonili smo se temu imperativu državljanske zvestobe in udanosti. Kako vestno smo vršili to državljansko dolžnost — za to govore dejstva, ki jih vidi vsakdo: naše domače politično življenje miruje popolnoma, delovanje naših političnih društev je prenehalo, mej nami ni ne političnih izjav, ne manifestacij, ne od strani korporacij, ne od strani vodilnih politikov — a tudi naši listi, brez razlike strankarskega stališča, so šli do skrajne meje samozatajevanja, da le ne bi uoben hreščeč glas motil veličanstvene simfonije — edinstvenosti monarhije, oziroma nje narodov.

Toda star znan pregovor pravi, da tudi najmiroljubneji človek ne more v miru živeti, če tega noče — njegov sosed. Ne vemo, ali je na tem kriv temperament, ali moralična konstitucija, ali kake posebne pobude k temu, ali dejstvo je, da se na izvestnih drugih straneh niso mogli ali hoteli odločiti za tako, gori označeno žrtev državi na korist v usodnih časih: začele so prihajati v svet razne enuncijacije narodno-politične naravi in programi za **bodočnost po vojni z zahtevami**, ki so morale alarmantno delovati na tiste narode, ki bi bili zadeti po tistih zahtevah.

In tudi sedaj še se vkljub vsemu in vsemu držimo označenega sklepa zvestobe in dolžnosti do države v toliko, da iz našega gozda ne odzvanja tako, kakor oni drugi kličejo vanj. **Tudi sedaj še se naši vodilni faktorji ne oglašajo z nikakimi programi in zahtevami, ki jih bomo snovali in jih bomo stavili z vso odločnostjo**, ko pride čas za to po izvojevanem velikem boju proti vnanjim sovražnikom!

Slej ko prej umevamo in se hočemo pokoriti veliki zahtevi, da vladaj mir v hiši, dokler jej grozi vnanji požar! Potem še le, ko bo ta pogašen, **bomo zahtevali svoj delež, svoje primerno mesto v tej hiši!**

Ne oglašamo se torej z nikakimi zahtevami, ali na zvoke, ki prihajajo od drugod, ne moremo popolnoma molčati. — Nismo mi krivi na tem: drugi nas silijo, da moramo misliti tudi na-se, ko bi radi videli, da bi vsi mislili le na državo in nje obrambo. Tudi najskromneji človek ne more trajno molčati, če njegov sosed tega — noče.

Nedavno smo morali zavrniti koroškega poslanca Steinvenderja: moža, ki se rad kaže v pozi, zmernosti in umerjenosti, a vendar nosi v svoji togi zahteve najradikalnejega kalibra. Na Češkem pa se je oglasil vrstnik v osebi nemškega poslanca dra. R. Lodgmanna. Vrstnik po zahtevah, ki jih stavlja, in po tem, da silno rad in mnogo piše, — v imenu nemškega naroda.

Povejmo, kako je tega — državniško-zmernega moža, dra. Lodgmanna, absolvirala praška »Union«.

To je eden tistih politikov, ki tudi v sedanjem vojnem času smatrajo za primerno, da stavljajo v diskusijo najtežavneje probleme življenja avstrijskih narodov — brez najmanjega ozira na to, so-li sedanji časi sploh primerni za reševanje takih vprašanj?! Tako stavlja na tapet vprašanje državnega jezika. Seveda opravičuje to — kakor drugi, podobni mu politiki — s pretveznim državnim interesom, označujoč to vprašanje kot programno točko države.«

Kolikor pa je — pravi »Union« — nam znano, ni država ne poslancu Lodgmannu, ne »volksratom« podelila prokure — nimajo torej nikake pravice, da nastopajo kot branitelji in govorniki državne oblasti, ter da svoje posebne želje označajo kot postulate — države! Kolikor država potrebuje v jezikovnem pogledu, je nje eksekutiva že davno poskrbela. In da to popolno zadostuje, o tem priča vsakemu objektivno mislečemu dejstvo, da je država tako sijajno prestala sedanjo veliko izkušnjo. Nemški volksrati, ki jim je seveda narodni moment merodajen, bi hoteli, da bi se šlo preko te mere, **ali v faktičnih razmerah njihova zahteva ni utemeljena** in nikakor ne gre, da bi jo hoteli podkrepljati z »državnim interesom.«

»Union« zaključuje:

»Hočejo ustvariti Novo Avstrijo, ki bi bila še bolje, smotreneje in trdneje organizirana, nego je dosedanja. Gotovo vzvišen cilj, za katerega naj bi delovali vsi, ki so blage volje, da bo država v zaščito **vsem svojim narodom**. Ali, kako naj se doseže to, ako vsi zopet in zopet dokumentiramo, **da se vkljub najstrašneji vseh vojen nismo ničesar naučili in ničesar pozabili?!** S tem, da izkopavamo stare bojne parole, ne ustvarimo Nove Avstrije; tu treba marveč popolnega respektiranja po **državnih temeljnjih zakonih zajamčenih pravic vseh plemen, znosljivosti in složnega skupnega dela za blaginjo celote!«**

Naglašamo še, da tega odgovora ni smatrati le kot zavrnitev zgolj osebnih nazorov in želja kakega Lodgmanna ali Steinwenderja, marveč sta to tipa velike vrste politikov. In končno ponavljamo z vsem povdarkom, da nismo mi krivi, da smo začeli govoriti, in da bomo še govorili o stvareh, ki so jih slovanska plemena hotela spraviti v razgovor šele v — drugačnih časih.

Razne politične vesti.

Italija in Nemčija. Od začetka vojne sem se je nakupičila cela literatura o poglavju »Italija in Nemčija«. Pisali so o tem v Nemčiji in Italiji, a piše o tem tudi knez Bülow, prejšnji nemški državni kancelar v svoji knjigi »Nemška politika«, kjer še sedaj kaže svoje simpatije do Italije (soproga mu je Italijanka). Pravi, da po vojni stopi Nemčija v bližnje odnošaje s tistimi državami, ki v sedanji vojni niso križali meča z Nemčijo. In med te šteje tudi — Italijo!! Pa je tudi v Italiji sami struj, ki ne žele, da bi prišlo med Nemčijo in Italijo do spora. To dejstvo je vredno pozornosti z ozirom na vesti, ki se širijo zadnje dni, da smo namreč na pragu vojne napovedi od strani Italije Nemčiji. Na drugi strani so vročekrvni intervencijonisti, ki viharno zahtevajo skrajnih ukrepov proti Nemčiji, ker se nadejajo, da potem entenda privoli v **nezmerne zahteve Italijanov na škodo Slovanov.** Sredi med te struje je sedaj potisnjen Bosellijev kabinet. Med razlogi, radi katerih je pal Salandra, je bil baje eden glavnih ta, da ni hotel privoliti v zahtevo intervencijonistov in napovedati Nemčiji vojne. Bosellija in njegov koalicijski kabinet pa je spremljal glas, **da izpolni to intervencijonistiško zahtevo!** V zadnji čas pa je prišlo med Nemčijo in Italijo do različnih afer, ki so izzvale brzkone omenjene glasove o bližnji napovedi vojne.

Kakor znano, je nemška vlada po izbruhu vojne med Italijo in našo monarhijo sama prekinila diplomatske odnošaje z Italijo, ne da bi bil sledil pozneje kak akt z orožjem in stopil je med obema državama v veljavo dogovor, po katerem se garantira lastnina podanikov obeh držav. Sedaj pa naglašajo od nemške strani, da ta določba ne obstoji več, ker jo je Italija prekršila. Od italijanske strani pa trdijo nasprotno, češ, da je Nemčija prekršila ta dogovor. Poluradna italijanska agencija trdi namreč, da so nemške banke ustavile izplačevanje delavskih penzij. Vsled tega da je italijanska vlada odredila, da se penzije in rente, ki jih nemške zavarovalne družbe dolgujejo italijanskim delavcem in njihovim rodbinam, izplačajo iz italijanskih sredstev. Z nemške strani odgovarjajo, da je to le posledica, ker je italijanska vlada prepovedala plačevanja v Nemčijo. — Dalje oporekajo z italijanske strani, da Nemčija ni dovolila Italijanom, ki žive v Belgiji, da bi odpotovali. Z nemške strani odgovarjajo zopet, da je to le militarična odredba provizorične naravi.

Vprašanje je sedaj, kaj nameruje Italija s temi svojimi očitanji? Nekateri mislijo, da jej je le do tega, da odpove trgovsko pogodbo, drugi pa — in tako se glase tudi vesti teh zanjih dni — da hoče izzvati skrajne — militarične konsekvence! Da vidimo, ali se bo ta juha res srebala tako vroča, kakor jo kuhajo italijanski intervencijonisti in italijanska vlada!? Ni izključeno, kajti — Bog vedi, pod kakimi pritiski — morda gospodarskimi? — je sedaj Italija!! Mislimo pa, da se bodo stvari še precej časa motale in da je morda prenagljeno, če se danes govori, kakor da smo že na predvečeru vojne med Nemčijo in Italijo!

91 Pozivni razglas.

Avstrijski in ogrski črnovojni zavezanci **rojstnega letnika 1897,**

ki so bili na prebiranju spoznani, da so sposobni za črnovojno službo z orožjem, morajo odriniti v službovanje, ako se niso že pritegnili na službo z orožjem ali niso bili iz ozirov javne službe ali javnega interesa oproščeni te službe na določen ali nedoločen čas, in morajo priti k c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, oziroma k c. kr. deželnobrambovskemu (deželnih strelcev) dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, ki je oznamenjeno v njihovi črnovojniški izkaznici, in sicer

do vštetega 22. dne julija 1916 l. odbrani 1. dne avgusta 1916. l.,

po 22. dnevu julija 1916. l. odbrani 10. dne avgusta 1916. l.

Tisti izmed zgoraj oznamenjenega rojstvenega letnika, ki bodo spoznani za sposobne na dodatnem prebiranju po nazadnje omenjenem roku za odhod v službovanje, morajo odriniti v službovanje v 48 urah potem, ko bodo odbrani.

Za tiste, ki morajo zaradi začasne obolelosti odriniti v službovanje šele ob poznejšem roku, nego velja zanje po gorenjih določilih, velja za to določeni rok, ki ga je posneti iz črnovojniške izkaznice.

Potrjenci rojstvenega letnika 1897, ki so bili potrjeni potom prostovoljnega vstopa v skupno vojsko, vojno mornarico ali v deželno brambo na podstavi vojnega zakona, morajo tudi odriniti v službovanje, in sicer če so se že prebirali, po dnevu njihovega prebiranja, sicer pa po dnevu njihove potrditve

1. dne, oziroma 10. dne avgusta 1916. l.

Tisti, ki so dolžni odriniti v službovanje, morajo priti na dan, ki jim je določen za prihod v službovanje, vobče najkasneje do 11. ure dopoldne. Kake manjše zamude te ure so dopustne le tedaj, če se morejo utemeljiti s prometnimi razmerami.

Ako bi bilo v črnovojniški izkaznici označeno c. in kr. dopolnilno okrajno poveljstvo, oziroma c. kr. deželnobrambovsko (deželnih strelcev) dopolnilno okrajno poveljstvo med tem časom menjalo svoje stojališče, morejo njemu odkazani črnovojni zavezanci odriniti v službovanje tudi k c. in kr. dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, oziroma c. kr. deželnobrambovskemu (deželnih strelcev) dopolnilnemu okrajnemu poveljstvu, ki je najbližje njihovemu bivališču.

V interesu vsakega črnovojniškega zavezanca, ki odhaja na službovanje, je, da prinese seboj par močnih, v vojni porabnih čevljev, volneno perilo, po možnosti krpe za noge (obojke) iz ovčje volne, najmanj dve rabi garnituri perila (vsaka obstoječa iz srajce, spodnjih hlač, enega para krp za noge (obojkov) ali kratkih nogavic, brisače in žepnega robca), potem žlico, nož in vilice ter posodo za jed, kakor tudi orodje za snaženje. Za seboj prinesene čevlje, potem za perilo se bo dala odškodnina po cenah, običajnih v kraju — ako se spozna, da so te stvari pripravne za vojaške namene. Stvari, ki jih prevzame vojaška uprava za plačilo, preidejo v last erarja. Dobro je tudi prinesti seboj živila za dan prihoda; za to se bo dala določena odškodnina.

Črnovojniška izkaznica daje pravico do brezplačne vožnje po železnici, kadar se odrine v službovanje — izvzemši brzovlake — in pred nastopom te vožnje jo je dati kolkovati pri blagajnici za osebe na postaji odhoda.

Kdor ne sluša tega pozivnega povoelja, se strogo kaznuje po obstoječih zakonih.

Trst, 18. julija 1916.

C. KR. NAMESTNIŠTVENI SVETNIK.

Domače vesti.

Imenovanja. Cesar je z Najvišjim odlokom z dne 18. t. m. okrajnim glavarjem v Primorju, Gvidonu Polley-ju, baronu Arturju Schmidt-Zabierowu in dr. Berhardu Karminskemu brez pristojbine podelil naslov in značaj namestniških svetnikov.

Povodom 50letnice bitke pri Visu je cesarski komisar odredil, da se obrežji Mandracchio in dei Pescatori imenujete Riva Tegetthoff.

Nova naredba glede podpor za družine deželnih in občinskih uslužbencev. Cesar je z Najvišjim odlokom z dne 15. aprila 1916. najmilostljivejše blagovolil odrediti, da imajo družine v vojaško služovanje vpoklicanih deželnih in občinskih uradnikov, oziroma uslužbencev samo tedaj pravico na družinske podpore, normirane v X. glavnem delu predpisov o družinskih podporah za c. in kr. armado, II. del, ako družinski poglavar ne dobiva naprej celotne ali pa enega dela svoje civilne plače. Izvršujé ta Najvišji odlok, je vojno ministrstvo odredilo potom okrožne naredbe, izdane 19. junija 1916.: Pravica na dosedaj dobivane družinske podpore neha z 31. avgusta 1916., ako ne obstojajo gori omenjeni pogoji. Ta odredba velja tudi za družine uslužbencev v upravi dežel in občin se nahajajočih obratov. — Izvršilne določbe se izdajo v naredbenem listu in potom separatnega odloka.

Počitniški tečaji na deški C. M. šoli se začnejo dne 26. t. m. Oni učenci te šole, ki se bodo udeleževali teh tečajev, naj se oglase v torek, 25. t. m. med 9. in 11. uro dopoldne v šolski pisarni pri Sv. Jakobu, za vzporednice na Acquedottu pa istega dne popoldne od 2 do 4 v III. nadstropju v šoli na Acquedottu 20.

Vojaški oddelek mestnega magistrata se premesti iz ulice S. S. Martiri št. 4., v ulico della Sanità št. 25., II. nadstropje. Radi preseljevanja ostanejo uradi imenovanega oddelka zaprti v soboto, 22., v nedeljo, 23., in v pondeljek, 24. t. m.

Nevročljivi davčni plačilni nalogi. V III. oddelku tukajšnjega magistrata (IV. nadstropje, vrata št. 108.) so deponirani trije davčni plačilni nalogi, glaseči se na ime Petra Palese. Ker teh plačilnih nalogov ni mogoče dostaviti, se imenovanec pozivlja, da jih, bodisi sam bodisi po kom drugem, dvigne v imenovanem uradu. V nasprotnem slučaju se bo po preteku štirih tednov smatralo, da so bili omenjeni davčni plačilni nalogi pravilno dostavljeni.

Obvestilo. Babiški posli za uboge v okraju Starega mesta so od 15. t. m. do nove odredbe poverjeni babici za uboge v okraju Sv. Vita, ge. Emiliji Jazbitz, stanujoči v ulici Vittoria Colonna št. 8.

Obsodba radi obrekovanja. V Dubrovniku se je vršil te dni proces, ki meče žalostno luč na izvestne elemente, ki so brezvestni dovolj, da hočejo tudi ob plamenu sedanjih dogodkov greti lonček svoje kipeče strankarske strasti. »Prava Crvena Hrvatska« je tako hudo obrekovala župana občine Blata, gosp. I. Kunjašića, da temu poslednjemu ni preostajalo drugega, nego da je vložil tožbo, ki je bila v podlago gori omenjeni razpravi, ki je končala s tem, da je bil urednik spoznan **krivim v vseh točkah ter obsojen na štirimesečen zapor, v izplačilo odškodnine v znesku 2400 K županu Kunjašiću, v poravnavo vseh pravdnih troškov in v objavo obsodbe v »Pravi Crveni Hrvatski«.** — Zadrski »Narodni List« pripominja: »Ta obsodba napravi najbolji vtis na vsakogar, ki le količkaj zasleduje gnusna denuncijantstva, ki so se pojavila v Dalmaciji v tej vojni.« — V Dalmaciji in — drugod! Razni slovenski in hrvatski intelektualci — duhovskega in posvetnega stanu — na Koroškem, Štajerskem, v Istri in na **Kranjskem** so to kugo morali občutiti na svoji koži ter trpeti radi nje materijalno škodo in moralične muke!

Iz Curiha je prejel »Slov. Narod« z ozirom na vest o smrti Etbina Kristana sporočilo, da ameriški časopisi, ki redno prihajajo tja, še niso nič pisali, da bi bil g. E. Kristan umrl. Res pa da je, da je Kristan umolknil.

Pri zrelostnih izpitih, ki so se zvršili za gojenke goriškega učiteljišča pred posebno komisijo na ljubljanskem učiteljišču v soboto, dne 15. t. m., je bila priznana zrelost za ljudske šole s **slovenskim** učnim jezikom, nastopnim kandidatinjam: **Balanč Silva** (z odliko); **Biteznik Zora**; **Čotar Marija**; **Debenjak** Ljudmila; **Furlan** Štefanija; **Ivanc** Valerija (tudi za nemške lj. š.); **Ivančič** Josipina; **Jakil** Marija: **Janežič** Ljudmila (z odliko, zrela tudi za nemške lj. š.); **Kerkoč** Eleonora; **Krašovec** Olga (z odliko, zrela tudi za nemške lj. š.); **Krebelj** Flora; **Nekerman** Nada (tudi za nemške lj. š.); **Podmenik** Stanka (z odliko); **Reščič** Olga; **Saksida** Marija (z odliko, zrela tudi za nemške lj. š.); **Slejko** Olga; **Širca** Valerija; **Tylli** Marija (tudi za nemške lj. š.); **Uršič** Zora; **Valentič** Angela; **Vidmar** Marija; **Vodopivec** Olga; **Vorbach** Angela. — Očna. **Dellasavia** Ida, ki ima že izpričevalo zrelosti za nemške liceje, je zvršila nadoknadni izpit zrelosti za lj. š. z nemškim učnim jezikom (z odliko).

Vojno - pomožni urad političnega društva »Edinost« posluje vsak dan izvzemši nedelje in praznike od 5. do 7. zvečer v odvetniški pisarni dr. Rybaža in dr. Abrama, ulica Campanile št. 11, I. nadstropje.

Mestna zastavljalnica. Jutri, 21. t. m., od 9 dop. do 3 pop. se bodo prodajali na dražbi nedragoceni predmeti serije 137., zastavljeni meseca aprila 1915. na modre listke, in sicer od štev. 58.300. do štev. 60.100.

Darovi.

Za moško **podružnico CMD** je podaril Nekdo K 10. Našel je ta Nekdo nekoga na sadnem drevesu in ker je ta drugi »nekdo« prelomil 7 zapoved božjo, je moral plačati gornji znesek in še več.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v **ulici delle Poste štev. 14**, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Proda se 200 komadov karamel K 2·40, 120 komadov slaščic K 2·40. JERALLA, ulica Montorsino 7, II., Rojan. 445

Žveplo proda Mirodilnica CILLIA — Trst, ulica delle Poste 6. 444

Petrolejeve in oljeve prazne sode kupujem v vsaki množini in velikosti, kuret Setrefontane 1. 489

Ljudska kavarna via dell'Olmo štev. 8. Obilna kava. Sveže naravno mleko. 501

Vsakovrstne žaklje kupuje J. Stebel, Trst, Zaloga žakljev ulica Torrente štev. 36. 429

Kupujem železo, kovino, staro volno in cunje. Cerneka, via dell'Olmo št. 4. 503

Milo rumeno, dobre vrste, v zavojih od 60 kg, v kosih pol kg po K 3·74, celi vagon po K 3·60 kg. Franko Trst. Tvrdka Levy i Drug — Trst, ul. Donizzetti 5. 448

Kupujem cunje, volno, bombaž, volnena in vatirana pokrivala in volnene pletene srajce Prihajam tudi na dom. Zaloga Settefontane štev. 45. 427

Spretna šivilja, ki zna šivati, vezati in krojiti obleke za gospe in otroke, se priporoča za delo na domu. Ulica Picardi 2, I nadvr. št. 5. 321

Modistinja izvršuje vsako delo točno in elegantno po zmerni ceni. — Ulica Aleardi 493, vrata 8, Pendice Scorcola. 518

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijeve podpetnike, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisemski papir kopirni svinčniki, zaponke prstani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, robci, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnike, zaponke „Patent Knopfe“ in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolo štev. 19. 62

Priporočljive tvrdke.

Paradižna konserva.

PRODAJALNA SPECIJALITETA „ČAJNO MASLO“, Via Campanile 15 in Via Ghega 2 Koncentrirana v zaprtih originalnih Ionckih in na drobno. 253

Manufakturne trgovine.

SUCCESSORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Leseni trg (Piazza della Legna) štev. 1. — Bogata izbera manufakturnega blaga. — Cene zmerne. 194

Mama, daj Sida-medu,

ki je najcenejša in najboljša jed z kruhom. Ceneno, izborno, okusno hranilo je Sida-med, napravljen iz umetnega medu. Med je bil dosedaj predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v zalogi in se uživa lahko vsaki dan, osobito kot maža za kruh mesto dragega surovega masla, s čimer se doseže jako znaten prihranek. Nadomešča mnoga druga draga jedila. — 1 zavojček velja 35 vinarjev.

Sida umetni malinji prašek (1 zavojček velja 40 vin.) služi v izdelavo 1 ½ funta izvrstne malinje marmelade, kakor tudi kot nadomestilo za naravni maženji sok.

Sida sumeči limonadni prašek 1 zavojček velja 40 vin.) da tri do štiri kupice izvrstne žejo težeče osvežujoče pijače. Neobhodno potrebno za vojake, izletnike in za domačo rabo.

Ena sama poskušnja Vas bo o tem prepričala. — Dobiva se pri razpošiljalnici JOSIP BERDAJS, Ljubljana, Zeljarska ulica 12. — Pošilja se najmanj 6 zavojčkov po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Za vojno pošto se mora pri naročilu tudi denar vposlati v naprej in poleg tudi 60 vinarjev za poštnino. — Za trgovce popust.

Rdeče ogrsko vino

v vsaki množini dobi se takoj edino le pri

EM. MILLOSSOVICH, Trst

ulica Barriera 4 (Lampe).

Za krčmarje in restavraterje po primerni ceni.

Zlatarnica G. Pino

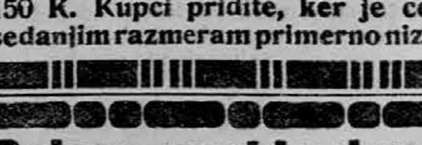

Trst, ulica Canale štev. 13

Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.

Cene zmerne. Cene zmerne.

VINO

dalmatinsko, istrsko, šampanjec, Asti, refošk, peneči in desertni moškat. — Malinovec, žganje, rum, marsala, vermouth, grenčine od 56 l naprej. — Velika množina modre galice. PARČINA, Kavarna „Armonia“ — Trst.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima sedaj večje zalogo

belega, dobrega namiznega vina

po 135 K loco klet in rizling po 150 K. Kupci pridite, ker je cena sedanjim razmeram primerno nizka.

Baker, med in druge vrste kovine ter staro železo

kupuje

tvrdka M. SCABAR

Trst, ulica del Toro št. 4.

PODLISTEK

Mučeniki srca.

Iz madjarščine **M. Jókai-a.**

Kako resnično je to! In kako še le morejo slišati! Dve ženski morete neprestano govoriti med seboj in vendar istotako neprestano poslušati in razumeti, kaj govori kaka druga. Celo z očmi znajo govoriti, dočim govore usta — nasprotno.

Če pa že v praktičnem življenju smatram ženske za enakopravne z moškim, koliko bolj v umetnosti! In v resnici so si na odru, v svetu pisateljev priborile odlično mesto. Zakaj naj bi torej tudi v svetu slikarjev ne zavzemale mesta, ki jim gre? S svojim bogatim darom za opazovanje in svojim finim smislom za barve so celo na boljem, nego moški.

Zato sem tudi vsikdar s posebno ljubeznijo izobraževal ženske za slikarski poklic. Ves moj način me je silil na to. Široke moške poteze čopiča sem izključeval. Kakor pri vbadanju z iglo treba za to potrpežljivosti, ki je mladeniči nimajo. Nisem še videl moškega pri vezenju, ker v to treba vztrajnosti ženske, da se iz mnogih stotin niti ustvari življenju odgovarjajočo sliko.

Razume se samo ob sebi, da sem z učenkami istotako strogo postopal kot z učenci. V umetnosti ni nikake razlike spola, tu so vsi enaki.

III.

Nekdaj smo se prerekali, do kedaj ni prileten mož — starec? Odgovor pa me ni zadovoljil· oglasil se je: »Dokler more«.

»S čem more?«

»Z denarjem.«

To ni res.

Z denarjem se morejo ustvarjati ponarejena čustva, rezka posnemanja uživanja, umetno spanje in nepristen apetit, nikdar pa ne mladostna moč, ki ima svojo srečo v ustvarjanju. Čustvo in veselje do dela sta pogoj večne mladosti.

Poznal sem stare umetnike, ki jih je notri med njihovo vlogo, z gosli v roki, zalotila smrt. Ti so imeli večno mladost. In zopet drugi so videli svoj lastni pogreb. Če se je namreč poleg umetnika, ki so ga dolgo slavili, pojavila nova zvezda, ki ga je zatemnila; če sta kritika in občinstvo tega povzdigovala in ga nosila na rokah, ko namreč začenjajo onemu dobremu staremu postavljati kipe, mu izročati adrese ter slaviti njegovo zlat oporoko (z muzo): tedaj ve, da je to njegov pogreb, da ga sedaj balzamirajo in da postaja mumija.

Nikdar ne dovolim, da bi mi prirejali tak pogreb. Videl sem pač, kako poleg mene poganjajo nove mladike, vendar nisem imel nikdar grenkega čustva, da bi mogli vršiči mladega lesu vzrasti nad listnato krono mojega palmovega drevesa. Nisem zamujal, da ne bi se dalje učil, in sem napredoval s časom. — V tem je vzrok, če prileten mož ne postaja star.

IV.

Toda — obljubil sem bil, da spišem roman, in sedaj pišem razpravo. Spoštovano občinstvo že dolgočasi ta juha, ker hoče mesa! Tudi to pride.

Ti mnogi ovinki so bili potrebni, da demonstriram način, kako sem — vkljub vlasuljam, ponarejenim zobem in naočnikom — mlado krdelo umetnikov izobraževal za Olimp.

Med mojimi najnovejimi učenci sta bila neko dekle in neki mladenič. Oba sta v isti čas, pred štirimi leti, vstopila v mojo šolo. Stelli je bilo šestnajst, Andorju osemnajst let. Imenoval sem ju Esta in Bandi.

(Dalje.)